

חוות דעת פסיכודידקטית

מסמך זה מוגן בחוק הגנת הפרטיות וסודיות

מקצועית, אין להעבירו לאיש ללא אישור בעליו

שם התלמיד :	שם משפחה :	ת.ז.	ת.ל.
שם האב :	שם האם :	כתובת :	
גיל בעת הבדיקה :	תאריכי הבדיקה :		
מסגרת חינוכית :	כיתה :	שם המאבחן :	

גורם מפנה וסיבת ההפניה:

כלי האבחון:

מבחן האינטליגנציה וודקוק-גונסון-3 (WJ-III), מבחן Bender II להערכת צורות, מבחן ריי חזותי (RCFT), ריי מילולי (AVLT), מבחני קשב- D2, canceling number. מבחני הישג- מודעות פונולוגית ומורפולוגית, מהירות השיום, תפקודי קריאה, הבנה וכתובה בשפה הערבית (חוברת כמיל נג'אר), מבחני ידע איכותניים באנגלית ובעברית, מבחן קריאה באנגלית מתוך ערכת 'עמנואל', תת-מבחן חשבון מתוך WICS-4, CO-TOMA-2, מבדק דידקטי במתמטיקה (איכותני). ציורים HTP, כתיבת סיפור, TAT, שאלון השלמת משפטים, שאלון הורים, שאלון לצוות החינוכי, אינטיק הורים.

רקע התפתחותי ומשפחתי:

הרקע {מבוסס על מידע ושיחות עם ההורים והצוות החינוכי בביה"ס}.

רקע חינוכי לימודי:

הופעה והתנהגות במהלך האבחון:

ממצאי האבחון:

ניתוח הממצאים נעשה על-פי מודל ה- CHC ו- Cross Battery Assessment אשר מייצגות באופן מקיף יותר את תחומי היכולת השונים:

ידע מגובש (היכולת הקריסטלית):

היכולת הקריסטלית מתייחסת להיקף ולעומק הידע הנרכש ע"י התרבות בה האדם חי (ידע שנרכש בלמידה פורמלית ולא פורמלית).

היכולת הפלואידית:

בבחינת יכולת ההסקה ויכולת מציאת פתרון לבעיות חדשות, המבוססת על למידה, כולל יכולת חשיבה מופשטת מתהליכים גבוהים, זיהוי קשרים לוגיים, היכולת לאינדוקציה (הסקה מהפרט אל הכלל) ולדדוקציה (הסקה מהכלל אל הפרט),

עיבוד שמיעתי-יכולת רחבה:

יכולת העיבוד השמיעתי מתייחסת למיומנויות של תפיסה, חיבור וניתוח של גירויים שמיעתיים, והבחנה בין דקויות בתבניות צליל ודיבור, יכולת העומדת בבסיס הקריאה.

עיבוד חזותי מרחבי, תפקודי וגרפו-מוטורי:

יכולת העיבוד החזותי מבטאת את היכולת ליצור, לאחסן, לשלוף ולשנות דימויים חזותיים, הבנה של יחסים במרחב, תפיסה חזותית ואוריינטציה מרחבית.

מהירות עיבוד:

מהירות העיבוד הינה היכולת לבצע באופן אוטומטי ושוטף משימות קוגניטיביות פשוטות וחוזרות על עצמן במהירות ובשטף.

קיבולת זיכרון העבודה- זיכרון לטווח הקצר:

הזיכרון לטווח הקצר, הכולל את טווח הזיכרון ואת הזיכרון העובד, הינו היכולת לתפוס ולהחזיק אינפורמציה במודעות המידית ושימוש בה למספר שניות. תחום זה חשוב גם לצורך שימור מידע חדש שנלמד והעברתו לזיכרון לטווח הארוך, דבר המעיד על תהליך למידה.

יעילות בלמידה:

- יכולתו של שם ללמוד, לאחסן ולגבש מידע חדש לפרקי זמן החל מדקות ועד לשנים.

שטף בשליפה:

- יכולתו של להפיק ולשלוף באופן סלקטיבי ואסטרטגי מידע מילולי המאוחסן בזיכרון לטווח הארוך, באמצעות שליפת מילים המקודדות על בסיס סמנטי,

תפקודי קשב וריכוז ופונקציות ניהוליות:

- (האבחון נערך תחת השפעת התרופה-אם כן).
- בתפקודים הניהוליים תפקודו של שם
- לסיכום, תפקודו של

תפקודים זיכרניים- תחומי ההישג:

תפקוד בשפת האם- ערבית, קריאה כתיבה והבנה:

תפקודי קריאה:

- בקריאת מילות תפל ומילים בודדות, היו לו הרבה שגיאות, והקצב היה איטי ונמוך.
- במשימת מודעות פונולוגית היה צורך להסביר לו את הנדרש מהמשימה בשל חוסר ידע, עם זאת התקשה ותפקודו היה לא אחיד.

הבנת הנקרא:

- ההבנה של שם אחרי קריאה עצמאית הינה חלקית, בשל ההשקעה בפענוח המילים והניסיון לקרוא נכון ומדויק (מאמץ ודיוק על חשבון ההבנה), צריך גם לגייס הרבה כוחות, על מנת להפעיל שתי מיומנויות של קריאה והבנה באופן סימולטאני. הציג הבנה של הרעיון המרכזי לצד חלק מהאירועים תוך שמירה על רצף סיפורי נכון.
- כמו כן בקריאה דמומה,
- הצליח לתת תשובות על חלק מהשאלות הנוגעות לאיתור פרטים.

תפקודי כתיבה:

- **בשפה ערבית:** לשם דומיננטיות ימנית ואחיזה לא תקינה לכלי הכתיבה. הרווח בין המילים ובין האותיות בתוך המילה אינו יציב.
- כתב ידו גדול וברמת קריאות בינונית,
- הוא לא מצליח לתפוס את המילה כגשטלט שלם,
- קצב הכתיבה בתחומים שנבדקו (הכתבה, העתקה) הינו איטי מאוד,
- במשימת הבעה חופשית, הוא התקשה מאוד,
- ההבעה שלו הייתה מצומצמת,
- בהבעה בע"פ ההבעה שלו הייתה יותר/פחות מבחינה רעיונית.

לסיכום:

- מציג תמונת לקות למידה הנשענת על מעבד פונולוגי-אורתוגרפי ועיבוד שמיעתי לא תקין.

תפקוד בשפה עברית:

- קריאתו של בשפה העברית הינה בקצב איטי מאוד (מילה לדקה), ואינה מדויקת, נתקע בהרבה מילים שאינו מכיר לכן היו לו הרבה טעויות.
- השקיע הרבה בפענוח דבר שבא על חשבון ההבנה. לא הצליח להפיק הרבה מקריאה עצמית,
- הבין רק שני אירועים בודדים והתקשה להבין את הרעיון המרכזי. לאחר הקראה היה שיפור יחסי, הצליח להבין את הרעיון המרכזי לצד אירועים בודדים ולא יותר.
- לאחר מכן הוא התמודד/לא התמודד מול השאלות בסוף הסיפור, תוך חזרות מרובות לטקסט והעתקת התשובה בצורה תכנית לשאלות הפשוטות ביותר, והתקשה מול שאלות פתוחות ומורכבות המצריכות הבנה של המסרים הסמויים.
- קיים אצלו אוצר מילים מצומצם מאוד לשפה זו, דבר שמשפיע מאוד על ההבעה שלו, אשר הוא התקשה מאוד להביע את עצמו בכתב, וגם בעל פה.
- או רק בכתב

תפקוד בשפה אנגלית:

מושגי יסוד:

- שם מזהה את אותיות ה-ABC, והצליח לסדר אותן על פי רצף, קיים קושי בזיהוי צירופים בשפה האנגלית אינו מזהה צירופים כמו th- ph ועוד.
- אוצר המילים שלו נמוך למצופה.
- הצליח לסדר מילים פשוטות מאוד בסדר הנכון כך שירכיבו משפט הגיוני,
- והתקשה מול מילים התואמות לגיל אשר אינו מכיר אותן.

קריאה והבנת הנקרא:

- בקריאת מילים בודדות או טקסט, קריאתו בקצב ובדיוק נמוכים מאוד.
- הוא מצליח לקרוא כמה מילים נפוצות שהוא מכיר,

קריאה:

- שם מסוגל לקרוא מילים בודדות ומוכרות, הוא מתקשה לקרוא טקסטים ולו הפשוטים, קריאת מנחשת, מצרפת ובלתי תקינה,
- אוצר המילים שלו בשפה האנגלית ברמה נמוכה משוערת לכיתה
- לסיכום-ניתן להתרשם ששפות זרות מהוות תחום קושי אצל שם .
- יש להתרשם כי הקושי ברכישת שפות זרות נובע מקשייו במיומנויות היסוד
- ומקשיים ברכישת הכתיבה והקריאה של שפה זרה
- עקב חוסר תרגול ואסטרטגיות למידה באנגלית.

תפקוד חשבוני:

- ל קיימת הבנה חשבונית ובסיס תקינה.
- יכולת האינדוקציה והדדוקציה של מספרים הינה תקינה.
- עם זאת תפקודו בתחום זה נמצא נמוך לממוצע.
- /תת-המבחן "חשבון" במבחן ה WISC-IV -הוא אכן מדד איכותי ורגיש לזיכרון עובד , בדומה למשימות אחרות המרכיבות את מדד הזיכרון העובד (WMI) במבחן זה).
- בבעיות חשבון מילוליות פשוטות הוא
- אך לקח לו זמן בשליפת התשובה כאשר קיים קושי להגיע לאטומיזציה חשבונית,
- בהתמודדות עם בעיות אשר דרשו מהלכי פתרון רב-שלביים ובשאלות מורכבות ניכר קושי,
- לצד זה קיים קושי מול בעיות מילוליות בשל קשיי ההבנה מהקריאה העצמית. גם כן קיים קושי בעבודה ובהבנה של שברים ומשוואות.

תפקוד רגשי-התנהגותי:

- שם הרשים כמתבגר נעים. בתחילת האבחון היה חשוב לשיח מעודד, מכיל ואמפטי על מנת שיוכל להרגיש במרחב בטוח יותר.
- נראה שהוא מפתח את ייחודיותו ואת קשריו כלפי הזולת,
- מבחינה חברתית הוא מאוד מקובל על קבוצת השווים,
- ניכר כי זה חלק חשוב ומפצה בחייו של
- שם ואילו הלימודים נחווים כחלק מתסכל ולא נעים עבורו. המורכבות הרגשית בחייו מתאפיינת בשזירה עדינה של אתגרים המשפיעים זה על זה ויוצרים מארג רגשי מורכב.
- במפגש עם תמונות השלכיות, שם הרחיב ביצירת תוכן ועלילה, אחת התמונות שחזרה על עצמה הייתה, קונפליקט מתמשך בין שאיפות להגשים חלומות ולעמוד בציפיות ההורים ממנו, לבין תחושת מוגבלות כובלת.
- מצד אחד קיים רצון להתקדם ולהצליח, ומנגד עומדת תחושת חוסר אונים מול המכשולים והקשיים הלימודיים בדרכו.

- קיים פער בין הדימוי העצמי האידיאלי לבין המציאות היומיומית, דבר יוצר מתח רגשי מתמיד, המתבטא בתנועה מתמדת בין תקווה לייאוש.
- אך המשאבים הרגשיים אינם עומדים לרשותו באופן מלא. לפיכך, תשתית הכוחות הקיימת אינה מספקת לצורך התמודדות עם לחצי המציאות והסביבה.
- לכן הוא זקוק לטיפול שיסייע לו לפתח עצמי מגוון ואותנטי יותר, להכיר בחזקותיו לצד קשייו ומגבלותיו, וכן על מנת לתת מקום בטוח לבטא את האכזבות והכישלונות שלו.

סיכום

- שם נער בן שנים הלמוד בכיתה .
- הצטייר כמתבגר ממושמע ומכבד את הזולת.
- כניסתו והשתלבותו בין ובתוך המסגרות החינוכיות השונות מתוארת כקלה.
- בהיותו בכיתה ד' עבר אבחון דידקטי שממצאיו הצביעו על יכולת חשיבה מילולית ובלתי מילולית תקינה,
- לעומת הנמכה במודעות הפונולוגית והנמכה במשימות הנוגעות לרכישת הקריאה והכתיבה.
- ההורים ובהמלצת הצוות הבין מקצועי של בית הספר פנו לאבחון פסיכו-דידקטי זה.
- ממצאי האבחון מצביעים כי כישוריו האינטלקטואליים הכללים של שם הינם בטווח הממוצע.
- ניתוח הממצאים נעשה על-פי מודל ה- CHC מראה שרוב היכולות שלו תקינות.
- ביכולת הפלואידית ויכולת הידע המגובש, ביכולת מהירות העיבוד, למרות שהפגין איטיות כללית במדדי קצב הקריאה והכתיבה לצד איטיות בביצוע משימות וכן ביכולת קיבולת זיכרון העבודה-זיכרון לטווח הקצר וכן ביכולת עיבוד חזותי מרחבי, אולם במעורבות גרפו-מוטורית תפקודו נפגע בצורה משמעותית. לעומת זאת קיימת הנמכה ביכולת העיבוד השמיעתי, לצד קושי במודעות הפונולוגית.
- קיימת עקומת למידה עולה ותקינה, אך יחד עם זאת יכולת השימור מתחת למצופה, ונצפתה הפרעה פרואקטיבית ורטוראקטיבית.
- מציג תמונה של לקות למידה בקריאה ובכתיבה על בסיס מעבד פונולוגי ואורתוגרפי לא יעילים.
- נצפו בפערים בתפקודו במשימות הבודקות תחום הקשב, תפקודו מצביע על קושי בתחום זה.
- התפקוד במשימות דורש ממנו מאמץ רב.
- אלמנט הדיוק בעבודה בא על חשבון אלמנט הקצב.
- ולהיפך בחלק מהמשימות הקצב בא ע"ח האיכות.
- ממצאי האבחון עשויים להצביע על סימנים לקשיים מסוימים בתפקודים הניהוליים, כמו קשיי התארגנות ותנוודות בזיכרון לטווח ארוך הגורמים לעיתים להאטה בתפקוד.
- מבחינה רגשית, שם הינו נער עם נוכחות ותשתית של כוחות, אולם קשייו הלימודיים והאכזבות המתמשכות השפיעו על המוטיבציה והביטחון העצמי שלו.

המלצות כלליות:

1. המשך מתן עזרה אינטנסיבית מסל השילוב של מתי"א.

2. מומלץ על עזרה בתחום השפה הערבית, גיבוש הידע, הרחבת אוצר המילים, השליפה והשיום, הקניית אסטרטגיות להפקת משמעות מקריאה ופיתוח יכולת ההבעה בכתב.

3. המשך מעקב נוירולוגי אחרי הפרעת הקשב והריכוז.

4. בעברית ובאנגלית- בניית תכנית למידה מותאמת לצמצום פערי הידע ובהמשך הוראה מתקנת. חשוב לסייע לגיוראן להתגבר על החשש והרתיעה שלו ממקצועות אלו ולבסס חוויה של הצלחה ומסוגלות.

5. בניית תכנית והתערבות מותאמת הכוללת שיעורי תגבור גם בשפות זרות וחשבון.

6. הדרכת הורים וצוות מחנך, העצמתו של גיוראן וחיזוק תחושת שייכות, גם באמצעות מתן תפקידים, זימון חוויות של הצלחה ודגש לכישרונותיו.

7. פנייה לטיפול רגשי, לחיזוק תחושת המסוגלות וחיבור לכוחות ולחזקות הקיימות בו.

התאמות לדרכי היבחנות: על מנת לסייע לגיוראן להתמודד עם קשייו הלימודיים, מומלץ להעניק לו את ההתאמות בדרכי ההיבחנות כדלקמן:

- בכל המקצועות:
- הארכת זמן הבחינה ב-25% במשך הבחינה, על רקע איטיות בקריאה ובכתיבה, לצד הפרעת קשב וריכוז.
- במקצועות שפה ערבית וגם עברית לדוברי שפה ערבית (הבנה, הבעה לשון):
- מבחן מותאם, על רקע לקות למידה הכוללת את היכולות שעומדות בבסיס מיומנויות הקריאה והכתיבה.
- התעלמות משגיאות כתיב.
- במקצועות רבי-מלל:
- מבחן בע"פ על רקע קשיים משמעותיים בהעברת הידע בכתב.
- השמעת שאלון הבחינה (הקראת שאלון), על רקע הפרעת הקשב, והפרעה בחלק במנגנוני הקריאה.
- באנגלית:
- השמעת שאלון הבחינה בשל לקות בקריאה.
- התעלמות משגיאות כתיב.
- בחשבון:
- מבחן מותאם, על רקע הקושי ביכולת החשבונית הנשענת על הנמכות ביכולת לאוטומטיזציה.
- דף נוסחאות מורחב והקראת שאלות מילוליות.